

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ «ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (17ος-18ος αι.)»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Θετικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86E19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Νεότερης Φιλοσοφίας (17 ^{ος} – 18 ^{ος} αι.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ' επιλογήν		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το μάθημα (ακαδ. έτος 2017-18) επικεντρώνεται στα φιλοσοφικά συστήματα του Ντεκάρτ, του Σπινόζα και του Λάιμπνιτς, τα οποία θα μελετήσουμε ξεχωριστά και όσο το δυνατόν πιο συστηματικά, βασιζόμενοι σε αντιπροσωπευτικά τους κείμενα. Ιδιαίτερη προσοχή θα δώσουμε στα θεμέλια των συστημάτων τους, με τα οποία επιχειρείται να συνδυαστεί η καινοτομία με τη βεβαιότητα της νέας γνώσης.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τήτρια θα γνωρίζει:

- Πώς θεμελιώθηκαν τα φιλοσοφικά συστήματα του Ντεκάρτ, του Σπινόζα και του Λάιμπνιτς, τις καινοτομίες που εισήγαγαν, γιατί εντάσσονται στην επιστημονική επανάσταση και για ποιους λόγους συνεχίζεται ακόμα η μελέτη τους.
- Για ποιους λόγους τα φιλοσοφικά αυτά συστήματα εντάσσονται στον ορθολογισμό.
- Θα κατανοεί το λεξιλόγιο και βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται.
- Θα διακρίνει τις διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των φιλοσοφικών συστημάτων του Ντεκάρτ, του Σπινόζα και του Λάιμπνιτς.
- Θα είναι σε θέση να επεξεργαστεί ένα ζήτημα στο πλαίσιο μιας ατομικής εργασίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θα μας απασχολήσουν ζητήματα, όπως: Φιλοσοφική μεθοδολογία, η συγκρότηση του επιχειρήματος για τη δύναμη του νου, η σχέση πνεύματος-σώματος, η διατύπωση των φυσικών νόμων, το ζήτημα ελευθερίας και αναγκαιότητας. Θα εξετάσουμε πώς τοποθετούνται έναντι αυτών ο δυισμός του Ντεκάρτ, ο μονισμός του Σπινόζα και ο πλουραλισμός του Λάιμπνιτς.

Αναλυτικότερα:

1. Το νεανικό έργο του Ντεκάρτ. Συνέχεια ή ρήξη με την αρχαία και τη μεσαιωνική φιλοσοφία; Το πρόβλημα της μεθόδου.
2. Η άσκηση της ριζικής αμφιβολίας. Η θεμελίωση της πρώτης αρχής στο Cogito (Σκέφτομαι). Η σχέση νου και σώματος.

3. Θεός, ή η θεμελίωση των φυσικών νόμων και της νέας μηχανιστικής επιστήμης.
4. Το ζήτημα της θέλησης. Η σχέση ελευθερίας και αναγκαιότητας.
5. Σπινόζα: Το νεανικό έργο. Η σχέση με τους Στωικούς και με την καρτεσιανή φιλοσοφία.
6. Θεός ή Φύση, οι θεμελιώσεις του συστήματος του Σπινόζα και το ζήτημα της αιτιότητας.
7. Η σχέση νου-σώματος ως όψεις του αυτού πράγματος.
8. Η σύνθεση γεωμετρίας, αιτιοκρατίας και δύναμης.
9. Οι φυσικοί νόμοι στον Σπινόζα. Οι διαφορές με τον Ντεκάρτ.
10. Λάιμπνιτς: Η κριτική στον Ντεκάρτ και τον Σπινόζα. Η συμφιλίωση των αρχαίων με τη νέα μηχανιστική επιστήμη.
11. Το πρόβλημα του συνεχούς.
12. Ο κόσμος των μονάδων.
13. Επισκόπηση. Ο ορθολογισμός των φιλοσοφικών συστημάτων του Ντεκάρτ, του Σπινόζα και του Λάιμπνιτς. Η δυναμική εξέλιξη που παρουσιάζεται από τον Ντεκάρτ στον Λάιμπνιτς. Γιατί είναι ακόμη και σήμερα ανοιχτό το πεδίο έρευνας και μελέτης των έργων τους.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση ή εργασία και παρουσίαση στην τάξη.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. John Cottingham, *Φιλοσοφία της επιστήμης: Οι Ορθολογιστές* (τόμος Α), εκδ. Πολύτροπον, Αθήνα 2003.
2. G.-W. Leibniz, *Η Μοναδολογία*, εισ.-επιμ. Δ. Αναπολιτάνος, εκδ. Εκκρεμές, Αθήνα 2006.
3. Συμπληρωματικές σημειώσεις, βιβλιογραφία και κείμενα που θα δίνονται στο μάθημα και ηλεκτρονικά.